

VREDNOVANJE U NASTAVI PLIVANJA – PLIVAČKE SPOSOBNOSTI I PLIVAČKA ZNANJA

NATAŠA ZENIĆ

SRĐAN PETRIĆ

**FAKULTET PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKIH ZNANOSTI I ODGOJNIH
PODRUČJA, SVEUČILIŠTA U SPLITU**

TESLINA 12

21000 SPLIT

Kontakt:

Nataša Zenić, A.G. Matoša 44, 21000 Split

e mail: natasazenic@yahoo.com

VREDNOVANJE U NASTAVI PLIVANJA – PLIVAČKE SPOSOBNOSTI I PLIVAČKA ZNANJA

UVOD

Na studiju kineziologije u predmetu Plivanje student se osposobljava da ovlada praktičkim i teorijskim znanjima plivačkih tehnika (demonstracija), razvije potreban nivo plivačke sposobnosti, usvoji program učenja plivanja, usvoji metodiku učenja plivačkih tehnika, osposobi se za dijagnosticiranje, planiranje i programiranje iz područja edukacije, rekreacije i natjecateljskog plivanja. Ukupni broj sati iznosi 120 (60 sati predavanja i 60 sati vježbi), a nastava se realizira u II. i III. semestru. Vodi se evidencija o početnom stanju svakog studenta, o napredovanju, kao i o konačnom stanju svakog studenta na kraju nastave iz plivanja. Pored varijabli plivačkih sposobnosti, analizira se i stanje plivačkih znanja, te se ocjenjuje kvaliteta izvođenja plivačkih tehnika i to ocjene demonstracije starta, okreta i tehnike pojedinih stilova plivanja (kraul, prsno, leđno i delfin), ocjene demonstracije mješovitih okreta i ocjene demonstracije pomoćnih tehnika plivanja (Zenić i Petrić 2002.). Često se postavlja pitanje da li je u smislu vrednovanja u nastavi plivanja potrebno procjenjivati i plivačka znanja i plivačke sposobnosti? U ovom radu pokušala se utvrditi povezanost između plivačkih sposobnosti i plivačkih znanja studenata, te na taj način odgovoriti na pitanje o potrebi primjene obaju načina vrednovanja u nastavi plivanja.

METODE RADA

Ispitanici: Uzorak ispitanika sačinjavalo je 45 studenata kineziologije, muškog spola, prosječne dobi 20,4 godina.

Varijable: Uzorak varijabli sačinjavalo je sedam varijabli za procjenu plivačkih sposobnosti i dvanaest varijabli za procjenu plivačkih znanja. Uzorak varijabli za procjenu plivačkih sposobnosti sačinjavale su: brzina plivanja kraul tehnikom na 25 (K25), 50 (K50) i 300 metara (K300), prsnom tehnikom na 100 metara (P100), leđnom tehnikom na 50 metara (L50), delfin tehnikom na 50 metara (D50) i mješovitom tehnikom na 100 metara (M100). Uzorak varijabli za procjenu plivačkih znanja sačinjavale su ocjene kvalitete izvođenja starta, okreta i tehnike kroula (SK, OK, TK), prsnog plivanja (SP, OP, TP), delfin plivanja (SD, OD, TD) i leđnog plivanja (SL, OL,

TL). Sve varijable mjerene su na kraju nastave iz plivanja, kako bi se egzaktno vrednovalo plivačke sposobnosti i znanja studenata.

Metode obrade rezultata: Za sve varijable izračunati su deskriptivni statistički parametri, a kako bi se utvrdila povezanost između skupa varijabli za procjenu plivačkih sposobnosti i plivačkih znanja primijenjena je kanonička korelacijska analiza.

REZULTATI I DISKUSIJA

Tablica 1. Deskriptivni statistički parametri (AS – aritmetička sredina; SD – standardna devijacija; MIN – minimalni rezultat; MAX – maksimalni rezultat) mjerenih varijabli plivačkih sposobnosti i plivačkih znanja

	AS	SD	MIN	MAX
SPOSOBNOSTI				
K25 (s)	14,93	1,70	12,15	19,05
K50 (s)	33,81	4,10	27,37	44,45
K300 (s)	333,47	68,78	219,55	503,91
D50 (s)	42,01	5,06	30,67	50,00
P50 (s)	44,66	5,48	32,50	54,58
L100 (s)	109,19	16,48	86,51	168,74
M100 (s)	100,81	15,79	74,29	135,98
ZNANJA				
KS	4,16	0,67	3,00	5,00
KT	4,22	0,71	2,50	5,00
KO	3,94	1,00	2,00	5,00
LS	3,89	0,84	2,00	5,00
LT	3,81	0,88	2,00	5,00
LO	3,81	0,92	2,00	5,00
PS	4,18	0,73	2,50	5,00
PT	4,09	0,88	2,00	5,00
PO	4,07	0,86	2,00	5,00
DS	4,24	0,74	2,50	5,00
DT	4,06	0,86	2,00	5,00
DO	4,32	0,75	2,50	5,00

Napomena: Ocjene plivačkih znanja izračunavaju se kao prosjek ocjena dva nastavnika kako bi se povećala objektivnost ocjenjivanja

U tablici 1. prikazani su deskriptivni statistički pokazatelji varijabli za procjenu plivačkih sposobnosti plivačkih znanja. Međutim, kako se radi o velikom broju varijabli, u odnosu na relativno mali broj ispitanika u ovom radu, za dalje obrade rezultata izračunati su prosječni rezultati za svakog ispitanika po pojedinoj tehnici plivanja. Tako je primjerice ukupna ocjena iz kraul tehnike izračunata na temelju formule $KRAUL = (KS + KT + KO)/3$. Ista formula primijenjena je i za ostale tehnike plivanja (leđno, delfin i prsno).

Tablica 2. Rezultati kanoničke korelacijske analize – povezanost između varijabli plivačkih sposobnosti i plivačkih znanja (CAN R – koeficijent kanoničke korelacije; CAN R² – koeficijent kanoničke determinacija; p – razina značajnosti; F – struktura kanoničkog korijena)

	F
K25	0,28
K50	0,27
K300	0,22
D50	0,49
P50	0,31
L100	0,51
M100	0,27
KRAUL	-0,09
LEĐNO	-0,45
PRSNO	0,55
DELFIN	0,37
CAN R	0,98
CAN R ²	0,96
p	0,00

Bez obzira na vrlo visoku korelaciju između setova varijabli za vrednovanje u nastavi plivanja (CAN R = 0,98), ne postoje naznake da bi se u pogledu vrednovanja u nastavi plivanja trebala primjenjivati samo skupina varijabli za procjenu plivačkih sposobnosti

ili skupina varijabli za procjenu plivačkih znanja. Naime, da bi se potvrdila ideja kako se vrednovanje može provesti samo jednim skupom varijabli, projekcije svih varijabli na odgovarajućem kanoničkom korijenu trebale bi biti podjednake i što je još važnije – sve varijable za procjenu znanja trebale bi biti istog predznaka, što se nije potvrdilo kroz ovo istraživanje. Nema sumnje da se analizom samo jedne od navedenih skupina može uštedjeti vrijeme, ali je procjena plivačkih znanja, od jednake važnosti kao i procjena plivačkih sposobnosti (Tiozzo i Grčić-Zubčević 1999). Sve ovo potrebno je sagledati kroz činjenicu da je znanje plivanja ustvari motoričko znanje visokog utiliteta, te je potrebno učiniti sve kako bi se plivačka pismenost podigla na maksimalnu moguću razinu (prema Findak 2002).

ZAKLJUČAK

Istraživanje koje je provedeno imalo je za cilj utvrditi povezanost između dva oblika vrednovanja u nastavi plivanja, te je utvrđena povezanost između skupine varijabli za procjenu plivačkih znanja i skupine varijabli za procjenu plivačkih sposobnosti.

Na temelju dobivenih rezultata može se zaključiti kako postoje sve pretpostavke da se vrednovanje u nastavi plivanja doista treba provoditi paralelnom analizom plivačkih sposobnosti i plivačkih znanja.

LITERATURA

1. Findak, V. (2002) Oprema i sredstva u funkciji obuke plivanja. Glasnik Hrvatskog saveza sportske rekreacije, 7. Hrvatsko savjetovanje o obuci neplivača, Split, str: 4-7.
2. Tiozzo, E., Grčić-Zubčević, N. (1999). Analiza plivačkih dostignuća studenata Fakulteta za fizičku kulturu, *Zbornik radova znanstvenog kongresa "Kineziologija za 21. stoljeće"*, Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu.
3. Zenić, N., S. Petrić (2002). Programiranje opterećenja u nastavi plivanja – utjecaj pojedinih komponenti na ukupni volumen opterećenja. Zbornik radova 11. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske, Rovinj, str: 96-99